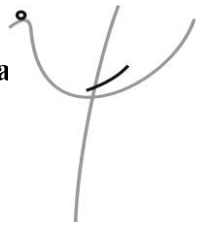

**Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva
a prevencie**

Ul. Kollárova č. 49, 036 01 Martin

t. č. 043/430 20 20, 430 20 21, 423 91 11, 0948 070 412, cpppamartin@gava.sk, www.cpppamartin.sk

---

KYBERŠIKANOVANIE

AKO NEGATÍVNY JAV V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

(metodický materiál pre učiteľov)

Podľa uvedenej literatúry spracovala: Mgr. Lucia ĎANOVSKÁ, sociálna pedagogička
CPPPaP v Martine

Internet ako technológia, ktorá sa stala dostupnou takmer pre každého, priniesla nové možnosti komunikácie, šírenie informácií, trávenia voľného času, ale aj foriem agresivity. Virtuálny priestor má vlastné pravidlá, charakteristiky, kde sa ľudia zoznamujú, zdieľajú svoje myšlienky, či komunikujú.

Je to prostredie kyberpriestoru a s ním aj nová forma ubližovania ľuďom. Ide o nový trend šikany, ktorý je na týchto technológiách priam závislý, tzv. **kyberšikana**.

1. Vymedzenie pojmu

Kyberšikanovanie poznáme aj pod názvami kybernetické šikanovanie, elektronické šikanovanie, online šikanovanie a iné. Páchateľ využíva pri svojej činnosti moderné technológie (PC, internet, mobilný telefón, herné konzoly a iné) a svoje útoky realizuje vo virtuálnom priestore s využitím služieb a nástrojov ako sú napr. email, sociálne siete, čety, blogy, diskusné fóra a pod.

Je potrebné si uvedomiť, že „neliečená choroba“ v našom prípade ide o kyberšikanu postihuje nielen obeť, ale tiež celkovú klímu triedy a školy. Môže narúšať harmonický vývin žiakov a komplikuje tak výchovné metódy pedagógov.

2. Čo všetko môže byť kyberšikanovanie

- *Urážky a nadávky* – v komentároch, v diskusiách, pod fotografiami, na nástenke na sociálnych sieťach cez mobil....
- *Obťažovanie, zastrašovanie, vyhrážky a vydieranie* – opakované obťažovanie prezváňaním, nechcenými správami, anonymnými telefonátmi, posielanie vírusov, vyhrážanie ublížením. Na vydieranie môžu byť použité aj fotografie.
- *Zverejnenie trápnych, intímnych alebo upravených fotografií, či videí*
- *Šírenie osobných alebo nepravdivých informácií o obeti*
- *Vylúčenie zo skupiny*
- *Krádež identity, vytváranie falošných a posmešných profilov*
- *Kybernetické prenasledovanie*

Kyberšikanovanie veľmi často prebieha medzi deťmi a dospievajúcimi, ktorí veľa používajú moderné technológie. Mladí ľudia sami priznávajú, že na internete si najčastejšie „robia srandu z iných“, vysmieávajú sa alebo nadávajú niekomu, natočia iných v trápnej situácii a zverejnia to. Najčastejšie ide o niekoho, koho poznajú naozaj alebo ide o ich známeho z internetu.

3. Škola a nový fenomén –kyberšikanovanie v školskom prostredí

Škola je prostredím, v ktorom prežívajú deti a dospelávajúci veľkú časť svojho života. Je tiež prostredie, ktoré do veľkej miery formuje osobnosť človeka. Niektoré výskumy dokonca poukazujú nato, že rovesnícke skupiny majú väčší vplyv na vývin ako samotná výchova v rodine. Dieťa, alebo mladý človek do istej miery podriaďuje svoje správanie motívom skupiny a niekedy ťažšie odoláva tlaku v nej.

Veľkú úlohu zohráva práve škola a jej výchovná stránka. *Zvlášť pedagóg je tou kľúčovou osobou, ktorá môže zohrať významnú úlohu.* Učiteľ sa do veľkej miery podieľa na formovaní zdravých vzťahov v triede a *posilňuje imunitu voči šikanovaniu, či kyberšikanovaniu.*

4. Čo robiť, ak zistíte, že sa v škole vyskytlo kyberšikanovanie

Ak pedagóg zistí, že sa v triede vyskytlo kyberšikanovanie (napr. deti založili niekomu falošný, zosmiešňujúci profil na sociálnej sieti), nemal by mlčať.

Aj tu platí niekoľko **zásad**. Rozhodne platí, že ak sa žiaci, alebo študenti stanú aktérmi kyberšikanovania, **škola musí zasiahnuť a prebrať zodpovednosť za riadne vyšetrenie incidentu.**

- Riadne vyšetrenie udalostí. Zozbierajte čo najviac svedeckých výpovedí. (ešte pred rozhovorom s agresorom, budete dobre pripravení a budete mať dostatok informácií k prípadu, aby ste sa vedeli správne pýtať).
- Určte jednu, najlepšie dve osoby, ktoré riadne prešetria udalosť.
- Zozbierajte všetky možné dôkazy, ktoré môžete, emailovú komunikáciu, sms správy, uložte komentáre na webových stránkach vo forme .jpg alebo obrázkovom formáte použitím klávesy - na klávesnici PC- PrtScr.
- Nikdy nekonfrontujte obeť a agresora!
- Dôsledne vypočujte obeť.
- Informujte aj rodičov agresora.
- Vytvorte v škole online bezpečnostnú schránku, kam môžu žiaci, študenti posielat' svoje podnety na udalosti, ktoré môžu byť potencionálne ohrozujúce.
- Nezabudnite – kyberšikanovanie v začiatkoch sa rieši jednoduchšie ako epidémia.

V prípade, ak usúdite , že zatiaľ nejde o veľmi závažnú situáciu, skúste uplatniť nasledujúci postup:

- **Uložte všetky dostupné dôkazy, ešte pred tým, ako by mohli byť vymazané.**
- **Zistite čo najviac, kto sú aktéri, kto je obeť, kto iniciátor.**
- **Aspoň na jednej vyučovacej hodine hovoriť formou workshopu, besedy, o o tom, čo je kyberšikanovanie. Mnoho detí, mladí ľudia si totiž často krát vôbec neuvedomujú, čo svojím konaním spôsobujú. Niekedy naozaj stačí sa s nimi porozprávať o tomto probléme porozprávať(veľmi vhodným sprievodným prvkom môže byť pustenie videa na túto tému).**
- **Upozornite administrátora stránky o porušovaní etiky na jeho stránke. Väčšina administrátorov reaguje na takéto sťažnosti okamžite.**
- **Kontaktujte školského psychológa, poradenské zariadenie, ktoré má na túto tému školených pracovníkov.**

V prípade, že vyhodnotíte, že ide o závažnejšiu formu a predchádzajúce kroky neboli úspešné, navrhujeme:

- **Kontaktujte rodičov obete aj agresora a vysvetlite im, čo sa stalo. Zapojte ich do spolupráce.**
- **Všetko dôkladne spíšte, oficiálne to oznámte vedeniu školy.**
- **V prípade potreby a závažnosti treba už kontaktovať políciu, právnik.**

5. Čo môžete urobiť v prevencii kyberšikanovania

- Do osnov vyučovania zapracujte program prevencie voči e-ohrozeniam, ktorého cieľom by malo byť naučiť deti kriticky a zodpovedne sa správať.
- Upozornite na možné ohrozenie z internetu.
- Naučiť ich, ako sa zachovať, keď sa stretnú s kyberšikanovaním.
- Treba ich podporiť v tom, že na problém nie sú sami, nech sa obrátia na niekoho blízkeho.
- Linka pomoci – bezplatná telefonická linka 116111, email potrebujem@pomoc.sk, či využiť livečat zameraný na psychologickú pomoc pri on – line ohrozeniach www.pomoc.sk

- Vzdelávajte sa , informujte sa, buďte v obraze. Aby ste boli žiakom, študentom oporou, snažte sa s nimi držať krok v technológiách alebo ho aspoň doháňať. Veľa informácií o internete, nájdete práve na internete. Napríklad stránka www.zodpovedne.sk. Obsahuje zrozumiteľné informácie aj pre učiteľov, inšpirácie na diskusie, vzdelávacie animované seriály aj pre menšie deti.
- Negatívne správanie v triede nikdy neprehliadajte, snažte sa byť vnímaví na to, čo sa medzi deťmi deje a vyvodzujte dôsledky negatívneho správania.

Nikdy sa nebojte, že idete do nepriemných vecí. Neprehliadanie negatívnych činov slúži ako prevencia do budúcnosti.

Použitá literatúra:

www.zodpovedne.sk

www.prevenciasikanovania.sk

Emmerová, I.: Preventívna a sociálno – výchovná práca s problémovými deťmi a mládežou, UMB, Mateja Bela, 2012, ISBN 978-80-557-0463-0

Hollá, K.: Kyberšikana, Iris, 2013, ISBN 978-80-8153

Rogers, V.: Kyberšikana, Portál, 2011, ISBN 978-80-737-984-2

Hudecová, A., Šavrnichová, M.: Riziká sociálnych sietí v živote mladých ľudí.-In.: Mládež a spoločnosť.-Roč. 3-4, 2014, ISSN 1335-1109